

הר"י פנסיה

מידעון הר"י לרופאים בנושא פנסיה ושכר

שלום רב,

אנו מתכבדים להביא לידיעתכם נושאים ועדכונים שונים בנושא פנסיה ושכר, ונשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה בנושא.

נושאים במידעון זה

- **חשיבות הדו"ח השנתי של קופות הגמל**
- **חדש!! מערך ייעוץ פנסיוני חדש לחברי הר"י**
- **פסק דין - קרן מקפת נתנה מידע מוטעה לעמיתה לקראת פרישה ותפצה את העמיתה על הנזק שנגרם לה**
- **תיקון 6 לתקנון האחיד**

חשיבות הדו"ח השנתי של קופות הגמל

עד לסוף הרבעון הראשון של שנת 2010 צפויים להישלח לביתכם הדוחות השנתיים לשנת 2009 מקופות הגמל. הדו"חות כוללים את ריכוז הנתונים האישיים, ההפקדות שנעשו במשך כל תקופת הדוח, ופירוט היתרות לסוף 2009.

ראינו לנכון להסב את שימת ליבכם לבדיקת הפרטים שלהלן:

האם קיבלתם דו"ח מקופת גמל?

במידה ולא קיבלתם דו"ח עד לסוף חודש מרץ 2010 יש לפנות לקופת הגמל שלכם ולבקש שישלחו לכם דו"ח (כמובן שחשוב לאמת מול הקופה שכתובתכם מעודכנת).

האם הנתונים שבדו"ח נכונים?

פרטים אישיים - יש לוודא שכל הפרטים האישיים נכונים - תאריך לידה, מצב משפחתי, שם המעסיק, סוג עמית (שכיר/עצמאי);

מועד תחילת ההצטרפות לתוכנית - יש לוודא שמועד ההצטרפות נכון. לעיתים רבות יש טעויות במועדי ההצטרפות, בנוסף, יש מעסיקים שמתחילים להעביר כספים לאחר מספר חודשי עבודה, והמשמעות היא הקטנת הסכום לו תהיו זכאים;

סך כל חודשי הביטוח - לעיתים יש הבדל בין מועד תחילת ההצטרפות לתוכנית לבין סך כל החודשים בגינם העבירו דמי גמולים ורצוי לבדוק האם יש התאמה;

שיטת החישוב - בקרנות הפנסיה הותיקות מצוין באיזו שיטה מחשבים את השכר הקובע. קג"מ ומקפת - שיטת הממוצעים; מבטחים, נתיב, חקלאיים, בניין, אגד והדסה - חישוב משולב של שיטת 3 שנים אחרונות ושיטת הממוצעים. ישנה חשיבות לדעת מבעוד מועד מהי שיטת החישוב.

בדיקת הפקדות

הפקדות חודשיות - יש לבדוק האם המעביד העביר במהלך כל השנה תשלומים שוטפים כל חודש ואין דילוג על חודש מסוים, האם יש התאמה בין הפרשות המעביד להפרשות העובד (לדוגמא - אם המעסיק מפריש 7.5% והעובד 7% יש לבדוק שיש התאמה). האם המעסיק מפריש בעבור רכיב הפיצויים?

יש להשוות בין היתרה של השנה הקודמת ליתרה שבה התחלנו את שנת 2009.

משכורת מבוטחת - גבה השכר המדווח כשכר ממנו מנכים דמי גמולים. יש לוודא שגבה השכר מתאים לגבה השכר שיש להעביר ממנו בהתאם להסכמים הקיבוציים.

דמי ניהול

שיעור דמי הניהול הנגבים מהעמיתים בקרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר הוא קבוע. לגבי קרנות הפנסיה החדשות וקופות הגמל, חשוב לשים לב לגובה דמי הניהול, ובמידה ואתם חלק מהסדר מיוחד הנותן הטבה בדמי ניהול, לוודא קבלת הטבה זו.

בדיקת התוכנית הפנסיונית שנבחרה

בנוסף לבדיקת הנתונים, קבלת הדו"ח היא הזדמנות טובה לבחון את התוכנית הפנסיונית שנבחרה - היכן מושקע הכסף? מהם אפיקי ההשקעה השונים? האם כדאי לעשות שינוי (לדוגמא להעביר למסלול סולידי לקראת גיל פרישה?), האם בעקבות חלוף הזמן והשינויים בחיים ובתא המשפחתי הצרכים השתנו? האם התחזית לגבי הסכום אשר יתקבל בגיל פרישה יספיק, או שיש צורך להגדיל את הסכומים שיתקבלו בעת הפרישה?

שמירת הדוח (וכן את כל הדוחות שיבוא אחריו)

חשוב לשמור את הדוח השנתי לצורך בירורים שידרשו בעתיד (לעיתים לאנשים יש כספים בקופה מסוימת ולאחר מכן פותחים קופות אחרות, ולאחר מספר רב של שנים מתקשים לאתר בחזרה איפה הכספים). בנוסף ניתן יהיה להיעזר בדו"ח לבדיקת הדוח של שנה הבאה.

לכל שאלה הנוגעת לניתוח הדו"ח מקופת הגמל ניתן לפנות לעו"ד מירב אוהבי,
בטלפון 03-6100499

חדש

מערך ייעוץ פנסיוני חיצוני לחברי הר"י

25 שנות עבודה כרופא	
משכורת אחרונה ממוצעת	21,427 ש"ח
מתוכה משכורת ממוצעת לפנסיה	12,405 ש"ח
אחוזי הפנסיה שנצברו בקרן פנסיה ותיקה	50%
סכום הפנסיה	6,202 ש"ח

דאג לפנסיה שלך עכשיו

נושא הפנסיה חשוב לכל אחד מאיתנו, רובנו מגיעים לעסוק בו רק לקראת פרישה לגמלאות, ולעיתים זה מאוחר מדי... על כן, יש להקדיש זמן ומחשבה לנושא גם - ואולי בעיקר - במהלך כל שנות העבודה, ובעיקר בנקודות זמן בהם נעשים שינויים:

התחלת לעבוד במוסד רפואי (סטאז'ר, מתמחה)?

כדאי לך לקבל מידע לגבי זכויותיך הפנסיוניות והאפשרויות העומדות בפניך.

מחליף מקום עבודה?

האם אתה מודע לאפשרויות המשך/צירוף הביטוח הפנסיוני?

צברת 70% פנסיה?

האם כדאי לך להמשיך בקרן הפנסיה או לעבור לקרן אחרת?

הנך עובד מדינה בעל פרקטיקה פרטית?

אולי כדאי לך לרכוש 5% המנוכים לך מאחוזי המשרה עקב פרקטיקה פרטית?

התקדמת בתפקיד ושכרך עלה באופן משמעותי?

לאיזה סוג חיסכון פנסיוני מועבר הכסף?

רווק? נשוי? עם/בלי ילדים?

האם אתה יודע באיזה מסלול אתה מבוטח?

פורש לפנסיה? רוצה לדעת מה זכויותיך? זקוק ליעוץ ותכנון מיסוי לקראת פרישה?

בהסתדרות הרפואית תוכל לקבל מענה פרטני לגבי זכויותיך הפנסיוניות, בדיקה האם יושמו זכויותיך בפועל, מתן מידע לגבי האפשרויות העומדות בפניך, טיפול בבעיות פרטניות ועוד. עם זאת, לעיתים יש צורך בפנייה ליעוץ פנסיוני ו/או יעוץ מיסוי, ולאור פניות רבות מצד רופאים, הנכם זכאים לקבל שירותי יעוץ ממספר גופים שונים, בהתאם לבחירתכם, במחירים מיוחדים לחברי הר"י.

לפרטים נוספים יש לפנות לעו"ד מירב אהבי, בטלפון: 6100499-03.

בקרוב < תוכלו למצוא באתר ההסתדרות הרפואית בישראל מידע והסברים בנוגע לשכר הרופאים - רכיבי השכר השונים, תוספות שכר ושיעוריהם, שאלות ותשובות בנושאי שכר ועוד.

פסק דין - קרן מקפת נתנה מידע מוטעה לעמיתה לקראת פרישה ותפצה את העמיתה על הנזק שנגרם לה

(תא 56569/06 בך מרים נ' קרן מקפת, ע"א 08-2622
קרן מקפת נ' בך מרים)

התביעה עסקה בשאלה האם התובעת פרשה לגמלאות בהסתמך על מצג שווא ונתון שגוי שהוצג לה ע"י מקפת, כי שיעור הפנסיה שלה הינו 60.86%, ואם לאו.

הגב' מרים בך עבדה משנת 1975 ועד ליום 1.4.2004, בבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, כיועצת משפטית. קודם לכן עבדה כעורכת דין בשרות המדינה, במשך כשבע שנים.

בחודש פברואר 1979, הצטרפה התובעת כעמיתה לקרן פנסיה מקפת, ובשנת 2003, לאור השינויים הצפויים בהסדרים הפנסיוניים ועקב נסיבות משפחתיות אישיות, היא שקלה פרישה מוקדמת מהעבודה, ופנתה למקפת על מנת לברר, בטרם תפרוש, את סכום קצבת הזקנה לו תהיה זכאית במקרה של פרישה מוקדמת.

מקפת השיבה לפניית התובעת כי שיעור הפנסיה לו תהיה זכאית, מסתכם בשיעור של 60.86% מן המשכורת הקובעת.

לטענת התובעת, בהסתמך על תשובת הקרן לגבי שיעור הפנסיה לה תהא זכאית, החליטה להפסיק עבודתה בבנק תוך יציאה לפנסיה מוקדמת.

רק לאחר שחתמה התובעת על הסכם פרישה לפנסיה, הודיעה לה מקפת, כי שיעור הפנסיה לו היא זכאית, הינו 51.76% בלבד מן השכר הקובע, ולא 60.86%, היות ובחישובים שנעשו לא הובאו בחשבון ע"י מקפת, שנות עבודתה של הגב' בך בשירות המדינה לפני תחילת עבודתה בבנק, על אף שנתונים אלה היו מצויים בתיק האישי, על פי הצהרתה, עת הצטרפה לקרן הפנסיה.

משנמסר לתובעת כי שיעור הפנסיה לה תהיה זכאית, נמוכים מאלה שהובטחו לה, הודיעה התובעת מיד, כי היא מעוניינת לחזור בה מהודעת הפרישה וביקשה לחזור לעבוד בבנק, אך משהוצא לה תפקיד שלא הולם התפקיד את כישוריה, כטענתה, נאלצה היא לפרוש סופית מן הבנק.

מנגד טענה הקרן, כי הגב' בך דורשת כי יוענקו לה בניגוד לדין ולהלכה הפסוקה – זכויות יתר בפנסיה, על חשבונם ומכספם של יתר עמיתי מקפת, וכי טענותיה כי בפרישתה היא הסתמכה על מסמכים ואמירות של מקפת, אין בהן ממש, וכי טענת "ההסתמכות" הומצאה לצורך המשפט.

בית המשפט הגיע למסקנה, כי התובעת החליטה לפרוש לפנסיה, עקב המצגים המטעים אשר הוצג לה, ע"י נציגי קרן מקפת, בקשר לשיעור הקצבה לה תהיה זכאית עם פרישתה, וכי פרישה זו גרמה לתובעת נזקים, בגינם היא זכאית להיפרע פיצויים מהקרן.

יובהר, כי המצגים אשר התובעת הסתמכה עליהם היו בחלקם מצגים שנעשו או נאמרו בע"פ על ידי נציגי מקפת, וכן מסמכים בכתב שניתנו בבירור שנערך כשנה ושנתיים לפני פרישתה לפנסיה מוקדמת, וכן נתונים בדוח הזכויות השנתי שנמסר לה טרם פרישתה.

מאידך בית המשפט קבע כי גם לתובעת אחריות לנזק שנגרם לה, מאחר שהתובעת ביצעה בדיקות יסודיות בטרם החליטה לפרוש לפנסיה, אך בניגוד להתנהלות הרגילה, דווקא בעניין כה קריטי מבחינתה, היא ויתרה על התחייבות מפורשת של הקרן בכתב, לגבי שיעור הקצבה

לה תהא זכאית. לא רק שהסתמכות התובעת על התחייבות בע"פ אינה אופיינית לה, אלא שבמקרה זה היא ידעה, כי "מוסד הפנסיה" עומד לעבור תהפוכות, ובית המשפט סבר, כי על התובעת היה לנקוט במשנה זהירות, בטרם החליטה לפרוש, ולעמוד על כך שתקבל אישור בכתב. אין בכך כדי לגרוע מחבוינות הנתבעת, אך לו היה בידה אישור שכזה, היו הוויכוחים שבין הצדדים נמנעים, והתובעת הייתה זוכה בפנסיה שהובטחה לה, כפי שנהנו חברים אחרים שהיו במצב זהה לשלה. על כן הוחלט להפחית את סכום הפיצוי, לו זכאית התובעת בשיעור של 25%, מתוך הנזקים שנגרמו ושהוכחו ע"י התובעת.

לסיכום, נקבע כי התובעת תהא זכאית לשיעור הפנסיה שהובטח לה ובניכוי 25% בגין האשם התורם.

מקפת הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי, הערעור נדחה ופסק הדין של בית משפט השלום נשאר על כנו.

תיקון 6 לתקנון האחיד

בחודש פברואר 2010 נכנס לתוקפו תיקון מספר 6 לתקנון האחיד, אשר חל על קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר – קג"מ, מקפת, מבטחים, נתיב, חקלאיים, בניין, אגד והדסה. ראינו לנכון לידע אתכם בעיקרי תיקון מס' 6.

כיסוי ביטוחי למקרה של נכות ומוות

עד היום נכה או שאירים שהיו זכאים לקצבה מרשות אחרת, כמו נכות מהביטוח הלאומי בשל תאונת עבודה, נפגעי פעולות איבה, לא היו זכאים לקצבה מהקרן.

בעקבות התיקון, נכה המקבל קצבה מרשות אחרת, יהיה זכאי להשלמת הקצבה מקרן הפנסיה, במידה וקצבת הנכות שהיה מקבל מהקרן לבדה היתה גבוהה מהקצבה שמקבל מהרשות. הקרן תשלם את ההפרש שבין הקצבאות.

היוון קצבה

עד לתיקון, ניתן היה להוון עד 25% מהקצבה ולתקופה שלא תעלה על 5 שנים. מעתה פורש לקצבת זקנה רשאי להוון עד 25% ממנה לכל החיים.

הכנסת נכה מעבודה

עד לתיקון, נכה יכל להשתכר מבלי שהקרן תקטין את קצבתו, עד לגובה ההפרש שבין השכר הקובע לבין הקצבה המשולמת לו. אם השתכר מעבר להפרש, נוכה כל סכום ההפרש מהקצבה. בעקבות התיקון, תנוכה מהקצבה רק מחצית מהסכום העולה על ההפרש במטרה לעודד עבודת נכים.

הפחתת זכויות בפרישה מוקדמת

פרישה מוקדמת, דהיינו הקדמת הפרישה לפנסיה (לפני הגעה לגיל פרישה) גרמה להפחתה קבועה לכל החיים של כ-5%–7 מהקצבה הסופית עבור כל שנה בה הוקדמה הפרישה. בעקבות התיקון שופרו מקדמי ההפחתה באופן המיטיב עם העמיתים.

החלטה עקרונית של בג"ץ: יש להשוות זכויות הפנסיה של אלמן לזכויות הפנסיה של אלמנה

התקנון האחיד, אשר הוחל בשנת 2003 על כל קרנות הפנסיה הגרעוניות (וביניהן – קג"מ, קרן הפנסיה לעובדי הדסה, מבטחים ומקפת) קובע במספר סעיפים כי אלמן יקבל זכויות פחותות יותר מאשר אלמנה.

לדוגמא: אלמנת פנסיונר שנפטר תקבל קצבה בשיעור של 60% מהקצבה ששולמה לו לפני פטירתו ואלמן פנסיונרית יקבל קצבה בשיעור של 30% מהקצבה ששולמה לו לפני פטירתו; אלמנת מבוטח פעיל שנפטר תקבל קצבה בשיעור של 40% משכרו הקובע ואילו אלמן מבוטחת פעילה יקבל קצבה בשיעור של 20% משכרה הקובע (בכפוף לחריגים). יצוין כי בתקנון האחיד אומצו הסדרים שנקבעו בתקנונים הקודמים של הקרנות הותיקות שבהסדר

ביום 15 ביוני 2008 ניתן פסק דינו של בג"צ (בג"צ 2911/05 משה אלחנתי נ' שר האוצר), יש להשוות את זכויות האלמנים לזכויות האלמנות. עוד נקבע כי תינתן לכל הגורמים הנוגעים בדבר שהות בת שישה חודשים לגיבוש הסדר שוויוני הנדרש על מנת שיחול מאותו מועד ואילך והוצעו בפסק הדין חלופות אפשריות למימון עלות ההשוואה.

כחלק מתיקון 6 לתקנון אשר פורט לעיל, הוצע תיקון לתקנון בהתאם להחלטת בג"צ, ונושא זה הובא לדיון בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בכנסת על מנת לאשר את התיקון בתקנון. יצוין כי על פי הנתונים שנמסרו, כיום קיימים 4,600 אלמנים שבהתאם לפסק הדין זכאים שקצבתם תוכפל.

המחלוקת בוועדה היתה מי אמור לשאת בנטל עלות ההשוואה - האם המדינה אמורה שוב להזרים כסף לקרנות על מנת לממן את העלות, באופן מלא או חלקי (גישת חברי הוועדה) או שלנוכח מהותה של קרן פנסיה והמנגנון האיזון האקטוארי שנקבע בתקנון האחיד, העלות הכרוכה בהשוואה האמורה תוטל על כלל המבוטחים והפנסיונרים בקרן, לגישת האוצר.

לאחר מספר דיונים שהתקיימו בוועדה, ולאחר שלא הגיעו להסכמה, הוחלט בחודש נובמבר 2009 שהנושא יחזור לפתחו של בית המשפט. בנוסף, בחודש פברואר 2010 התקיים דיון נוסף בו הוציעה ועדת העבודה 3 חלופות למימון השוואת התנאים, אולם אף אחת מהם לא התקבלה בשלב זה על ידי האוצר. על כן, למרות הפסיקה העקרונית שיש להשוות זכויות אלמן לאלמנה, הדבר עדיין לא מבוצע בפועל בקרנות הותיקות.

בשאלות ובבירורים בנושאי פנסיה ושכר ניתן לפנות לעו"ד מירב אוהבי, מחלקה משפטית, ההסתדרות הרפואית בישראל, בטלפון: 03-6100433 או 03-6100499 (ישיר), בפקס: 03-6100477 או בדואר אלקטרוני - meravo@ima.org.il

